Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 82. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 13-го КВІТНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, APRIL 13, 1978 No. 82. VOL. LXXXV.

ГУБЕРНАТОР БИРН СТВОРИВ ЕТНІЧНУ ДОРАДЧУ РАДУ, КАМІЛЯ ГУК-СМОРОДСЬКА ЗАСТУПАЄ В НІЙ УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ НЮ ДЖЕРЗІ

Трентон (В. Т-ець). — „Ню Джерзі — це стейт, в якому населення до великої міри складається з етнічних груп і він не є „перетоплюючим казаном" і ми не хочемо, щоб він ним був; Хочемо, щоб стейт гордився і зберігав етнічну спадщину і користав із талантів цих етнічних груп" — заявив у вівторок, 11-го квітня, губернатор Брендин Бирн під час церемонії підписання екзекутивного декрету ч. 65, яким він офіційно створив 16-членну Етнічну Дорадчу Раду, в якій українську громаду Ню Джерзі заступає Каміля Гук-Смородська, активістка Союзу Українок Америки, колишня голова 18-го Відділу СУА в Пассейку і теперішня секретарка Крайової Ради Жінок ЗСА.

Церемонія формального створення Етнічної Дорадчої Ради і заприсяження її членів відбулася в обідню пору в канцелярії губернатора Бирна у присутності чисельних представників етнічних груп стейту, стейтових урядовців і кореспондентів телебачення, радіо і преси.

Створенням цієї Ради губернатор Бирн виконав свою обіцянку під час передвиборчої кампанії минулого року.

У Вівторок, 11-го квітня, Бирн заявив, що вирішив створити Раду з уваги на те, щоб мати кращий зв'язок з етнічними групами Ню Джерзі і щоб стейт міг вповні користати з талантів цих національних груп, а рівнож щоб етнічні групи одержували належну підтримку і допомогу від стейтового уряду. Члени Ради призначені на 2-річну каденцію і можуть служити підряд тільки протягом двох каденцій. Однак, спершу тільки половина членів призначена на 2 роки, а друга — на один рік. Каміля Гук-Смородська призначена на дворічну каденцію.

Щодо завдань Етнічної Ради, то губернатор Бирн заявив, що вона передаватиме йому рекомендації щодо етнічних студій в публічних середніх школах, стейтових коледжах і філіях стейтового університету, в справі участи етнічних організацій в громадських і суспільних послугах, відносно програм, які заторкатимуть етнічні частини міст стейту, дораджуватиме йому щодо найкращих способів запізнати ціле населення стейту з історією та культурою поодиноких етнічних груп, як теж щодо участи тих груп в діяльності стейтових урядових чинників та в інших справах, зв'язаних з національними групами. Губернатор сказав, що Етнічна Рада, наприклад, може прикласти зусиль, щоб запевнити сполучення пороном між „Либерті Парк" у Джерзі Ситі, який є в стадії розбудови, та Елліс Айлендом, куди протягом довгих десятиріч прибували іміґранти з усіх кінців світу і де тепер встановлено Національний Парк, як символ, що Америка — це країна іміґрантів.

Губернатор Бренден Бирн і Каміля Смородська.

Після заприсяження членів Етнічної Дорадчої Ради, частина присутніх українців зустрінулася з губернатором Бирном. Стоять [справа]: інж. Михайло Чайківський, Каміля Гук-Смородська, Ігор Ольшанівський, губернатор Бренден Бирн, головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір і ред. Василь Тершаковець.

Світлив: Ігор Длябога

Тимчасовим головою Етнічної Дорадчої Ради губернатор Бирн призначив Майкела Бенофа, який сповнятиме обов'язки зв'язкового між Радою та канцелярією губернатора. Беноф — це молодий адвокат, який працює в Стейтовому Бюрі Публічного Оборонця. Під час минулорічної передвиборчої кампанії Брендена Бирна він був координатором етнічних справ. Однак, — як заявив губернатор Бирн — наступним головою, і то в недалекому майбутньому, повинен стати один з представників етнічних груп в цій Раді, яка принаймні раз на рік відбуватиме пленарні наради з губернатором, але весь час матиме контакт з ним через Майкела Бенофа.

До цієї Ради, крім представників етнічних груп, входять також, як „екс-офіціо" члени: комішенер Патриша Шінен з Департаменту справ громад, д-р Фред Бирк — комішенер Департаменту освіти, Т. Едвард Голландер — канцлер Вищої освіти і Барбара Фурст — голова Стейтової Ради для мистецьких справ.

(Закінчення на ст. 3-ій)

МОСКВА ОБВИНУВАЧУЄ ЗСА ЗА ВІДМОВУ АРКАДІЯ ШЕВЧЕНКА ВЕРТАТИСЯ ДО СССР, АДВОКАТ ШЕВЧЕНКА НАЗИВАЄ ОБВИНУВАЧЕННЯ АБСУРДНИМ; А. ШЕВЧЕНКО НЕ РЕЗИҐНУЄ ЗІ СВОГО ПОСТУ В ОН

Об'єднані Нації, Н. Й. — Речник совєтської місії в Об'єднаних Націях заявив у вівторок, 11-го квітня, що Аркадій М. Шевченко, народжений в Україні совєтський громадянин, затруднений в Секретаріяті Об'єднаних Націй на високому пості заступника Генерального Секретаря для справ політики і Ради Безпеки, відмовився від повороту до Совєтського Союзу „під примусом" американської розвідки. Подібне обвинувачення висловила раніше в Москві дружина А. Шевченка, Ленґіна, яка перебувала разом зі своїм мужем в Ню Йорку, але минулої неділі повернулася до Москви. Адвокат А. Шевченка, Ернест А. Ґросс, назвав совєтські обвинувачення „абсурдними", чи „смішними" (ludicrous) і при цьому поінформував, що Аркадій Шевченко, вже після свого рішення не вертатись до Совєтського Союзу, мав минулої неділі, 9-го квітня, в адвокатській канцелярії Ґросса при Волл стріті, зустріч-розмову з двома високими совєтськими чиновниками і їм він заявив, що відмовляється вертатися до Совєтського Союзу та що вимога совєтського уряду, щоб він вертався, є „невідповідна" з уваги на те, що він є урядовцем Об'єднаних Націй, а не совєтським. Ернест А. Ґрос, якого А. Шевченко заанґажував на свого адвоката, дальше заявив, що його клієнт, Аркадій М. Шевченко, не відійшов, він дальше вважає себе заступником Генерального Секретаря ОН і не думає просити політичного азилю в З'єднаних Стейтах.

Аркадій М. Шевченко

Адв. Ґросс не назвав місця перебування А. Шевченка під цю пору, згадав тільки, що „близько Ню Йорку". Совєтські обвинувачення висловив представникам преси речник совєтської делеґації в ОН Леонід Романов. Він заявив, що його уряд склав перед делеґацією ЗСА в ОН „сильний протест" і вимогу негайного повернення А. Шевченка до Совєтського Союзу. „Обставини, які оточують зникнення п. Шевченка, не залишають жадного сумніву, що він став жертвою запланованої наперед провокації, а розвідчі служби З'єднаних Стейтів були безпосередньо замішані в цю інсценізацію" — мовив Леонід Романов, додаючи, що, мовляв, „цілком ясно, що тепер він є в руках тих розвідчих служб та під їх натиском не має можливости діяти на власну руку". Адвокат Ернест Ґросс пригадав, що Романов виступив з цим обвинуваченням

(Закінчення на ст. 3-ій)

ПОГІРШИЛИСЬ ВІДНОСИНИ МІЖ СССР І ЯПОНІЄЮ

Москва. — Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" в Москві Крег Вітні інформує у числі газети з 10-го квітня ц.р., що відносини між Совєтським Союзом і Японією, які ніколи не були ідеальними, значно погіршились від часу наближення Японії до Китайської Народної Республіки і відновлення економічної співпраці з китайцями. Крім того, японський уряд дуже холодно поставився до пропозицій Ради Міністрів СССР про відновлення співпраці і торговельної виміни та неґативно зареаґував на особистого листа генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР Леоніда І. Брежнєва. Японські дипломати передбачають, що відносини Японії з СССР ще більше погіршаться, якщо на слідуючий місяць будуть відновлені переговори між японським і китайським урядами для підписання договору про добросусідські відносини, пов'язані з тіснішою політичною й економічною співпрацею. Переговори між обома країнами були перервані в 1975 році, коли тодішній китайський уряд поставив передумову, щоб Японія осудила імперіялістичні тенденції „третьої сили", яка намагається поширити свою гегемонію в країнах Азії. Немає сумніву, що тією „третьою силою" був Совєтський Союз. Тоді японський уряд відмовився відкрито виступити проти Москви, але коли переконався, що комуно-московські диктатори вперто відмовляються вести переговори про повернення Японії Курилиських островів, він готовий сьогодні включити бодай частину китайської пропозиції у договір, помимо того, що таке потягнення викличе неґативну реакцію в Москві.

В січні Кремль пробував відмовити Японію від підписання договору з КНР, а в лютому уряд СССР опублікував совєтську версію договору про співпрацю і переслав його разом із супровідним листом Брежнєва японському урядові, який катеґорично відмовився його розглядати. Після того совєтська преса повела сильну пропаґандивну кампанію проти Японії, закидаючи її мілітаризм, потаємне озброєння, ведення антисовєтської кампанії тощо. „Красная Звезда", орган Червоної армії, заявляла тоді, що „японський мілітаризм підносить голову". Політичні непорозуміння між Токіо і Москвою не пошкодили однак торговельній виміні між обома країнами, як це було у випадку виміни між ЗСА і СССР.

Головною турботою Москви є Китай і зріст його військової сили, як також економіки і промисловости. Голова китайської Комуністичної партії Гуа Куофенґ поставив собі за завдання перетворити Китай на сильну індустріяльну державу, а це подвійно загрожувало б Совєтському Союзові. Тому пропаґандивну кампанію проти Японії політичні аналітики тісно пов'язують із справою відносин між СССР і Китаєм. Крім того, Москва ще й досі не забула Японії випадку з військовим літаком „МІҐ-25", на якому втік з СССР ляйтенант Віктор Біленко та інспекцію того літака японськими і американськими спеціялістами.

Брежнєв знову обвинувачує ЗСА за протягання переговорів САЛТ

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Леонід І. Брежнєв, виступаючи у п'ятницю, 7-го квітня ц. р., перед совєтськими вояками, знову обвинувачував З'єднані Стейти Америки за зумисне протягання переговорів про скорочення стратегічної зброї. Він заявив, що „політичні причини" стоять на перешкоді підписання договору і тому Білий Дім хоче за всяку ціну втекти від обов'язків, взятих на себе в раніших переговорах з представниками Совєтського Союзу. Звернення Брежнєва було виголошене в дуже гострому тоні, хоч, як твердить кореспондент „Ню Йорк Таймсу" Дейвід Шіплер у числі газети з 8-го квітня, кремлівські верховоди ввесь час намагаються робити враження, що совєтський уряд займає все терпеливу позицію і веде примирливу політику. Головним арґументом Брежнєва є твердження, що все тепер залежить від Адміністрації президента Картера, бо, мовляв, СССР зробив уже все можливе, щоб улегшити підписання договору про скорочення стратегічної зброї.

У своєму зверненні Брежнєв не називав по імені Китаю, а присвятив його виключно совєтсько-американським відносинам і переговорам про скорочення стратегічної зброї. Він закинув урядові ЗСА нерішучість і продовження перегонів в атомовому озброєнні. В неділю, 9-го квітня ц. р., Брежнєв (і його почот) повернувся літаком до Москви з 13-денної поїздки по Далекому Сході.

Засудили ленінґрадця на 15 років за „зраду батьківщини"

Москва. — Ройтер інформує, що ленінґрадський суд засудив 42-річного Леоніда Лубмана на 15 років концтаборів за „зраду батьківщини" і передавання засекречених матеріялів аґентам закордонних розвідок. Прокуратор закинув Любманові пов'язаність з кількома закордонними особами, яких він назвав розвідчиками, і передавання державних таємниць італійській дівчині на ім'я Ґабріеллі, яка нібито студіювала російську мову і літературу в Ленінґрадському університеті. Совєтське аґенство ТАСС заявляє, що Ґабріеллі була послана до Совєтського Союзу російською еміґраційною організацією Н.Т.С. (Народно Трудовой Союз), головна квартира якої знаходиться в Західній Німеччині. Документи Лубмана були перехоплені митниками при перевірці багажу Ґабріеллі, коли вона виїзджала з СССР. ТАСС не називає по імені іншої розвідчої аґенції, з якою Лубман нав'язав контакти в 1976 році і про яку була мова в часі процесу. Передані Лубманом матеріяли включали, мовляв, „вказівки для розгорнення підривної діяльности проти Совєтського Союзу, кращого наладнання шпигунських зв'язків, терору, саботажу, радіопропаґанди тощо", — каже совєтське аґенство ТАСС.

Совєтська пропаґанда видумує нові наклепи на „буржуазних націоналістів"

Париж, Франція. — Тижневик „Українське Слово" у числі з 9-го квітня ц. р. помістив інформаційну нотатку „Айзенгауер допомагав УПА", у якій, покликаючись на київські радіопередачі, стверджується, що КҐБівські „історики" мають колосальну фантазію, коли йдеться про те, щоб фальсифікаціями компромінтувати „українських буржуазних націоналістів". У свій час вони твердили, що Гімлер благословив ген. Романа Шухевича-Тараса Чупринку на боротьбу з СССР і допомагав Українській Повстанській Армії зброєю. Останньо радіо Київ у пересиланні з 24-го березня ц. р. під заголовком „Тризуб на службі ЦРУ" (тобто, Центральної Розвідчої Агенції) якийсь Віктор Чумак дав волю своїм думкам й навів цілий ряд нових „доказів" — сенсацій про українських націоналістів. Він спершу оповідає, як це полк. А. Мельник „за згодою Гімлера і при активній допомозі одного зі своїх підручних — Гайваса, який нині є редактором націоналістичної газети в Канаді, оптом продав американцям всю свою референтуру розвідки за 70.000 долярів". А потім, як далі виходить з фантастичної розповіді Чумака, в цю „аґентурну роботу включилися чи не всі українські націоналісти. Їх ватажків приймають високопоставлені особи. Так, оунівці Гриньох, Ільницький, Мудрий вже в липні 1945 року двічі відвідали головнокомандуючого американськими окупаційними військами в Західній Німеччині Айзенгауера і... обговорили деталі співробітництва з американськими таємними службами", — каже Чумак. Американська розвідка нібито активізувала діяльність УПА, а президент Г. Труман перевів 1951 року закон, за яким щорічно ЗСА асиґнували 100 мільйонів долярів на „фінансування шпигунської та підривної діяльности націоналістів українського, польського, угорського та інших походжень в користь американських таємних служб".

Немає сумніву, — пише тижневик „Українське Слово", — що мета таких „бесід" є переконати слухачів (якщо це можливо!), що українські буржуазні націоналісти" нічого іншого й не роблять, а тільки служать американській розвідці.

У 60-річчя Олеся Гончаря вшановують „старшого брата"

Совєтська преса щедро відгукнулася у 60-річчя Олеся Гончаря, а поміж ними й київська „Радянська Україна", поміщуючи в одному тільки числі три статті в звеличанні його творчости. Перелічуючи його твори, — оповідання, повісті, а останньо і кіносценарії, автори не згадують в жадній із совєтських газет про „Собор". Один із авторів цих статтей, Віталій Коротич, характеризує Олеся Гончаря, як „одного з найпринциповіших, переконливо партійних митців", у творах якого „пульсує соціялістична епоха". В. Коротич зазначує, що О. Гончар — „постійно прислухається до багатоголосся літератур світу, до великої літератури Росії".

Пластуни приготовляються до Міжкрайової Зустрічі

Ню Йорк (Л.Ю.)— Пласт підготовляється вже до Міжкрайової Пластової Зустрічі, яка відбудеться від 4 до 18 серпня ц.р. в околиці Едмонтону, Альберта, в Канаді. Зголошення до Зустрічі приймає Підготовча Комісія під проводом Юрія Даревича ще лиш до 15-го квітня. Вже зголосилось чимало пластунів і пластунок у юнацькому віці, а саме: з Канади 363, з Англії 23, з Німеччини 25 та із ЗСА 279. Напевно прийдуть пластуни з Австралії та Арґентини. Із ЗСА найбільша група їде із Детройту (52 особи) та з Чікаґо (40). Цьогорічна Зустріч не розрахована на масову участь, бо відбуватиметься у іншій як дотеперішні Зустрічі формі, а саме — відвідування українських поселень в околиці Едмонтону, а відтак — однотижневе таборування з мандрівками в Скелястих горах Альберти.

Заповідають Конференцію булавних дружинн иків СУМА

Клівленд (СУМА) — Крайова Управа Дружинників повідомляє, що Конференція Булавних Дружинників відбудеться тут 15-го та 16-го квітня ц. р. в приміщеннях місцевого Осередку СУМА ім. гетьмана Б. Хмельницького.

В програмі діяльности Конференції включені такі точки: а) вишкіл дружинників, табори дружинників, правильник дружинників, дружини — їхнє місце та роля в системі Дружин СУМА; б) на окружному Осередковому рівні — роля дружинників в Осередку, пристосування правильника, права та обов'язки дружинників; в) зовнішня діяльність — поза сумівською українською громадою, поза українським суспільством. Також буде обговорена Крайова Зустріч Дружинників СУМА, яка відбудеться восени в окрузі Ню Йорку.

У березні рівень безробіття зріс порівняльно мало

Вашінгтон. — Департамент праці інформує, що протягом березня рівень безробіття зріс із 6.1 відсотка цілої робочої сили країни до 6.2 відсотка, що представляє собою дуже мале збільшення.

Речники Білого Дому та економічних комісій обох Палат Конґресу висловили вдоволення з березневої статистики, твердячи, що малий зріст в рівні безробіття спричинений головним чином довготривалим страйком вуглекопів і дуже суворою погодою протягом минулого місяця.

Але деякі аналітики з приватного сектора побоюються, що зріст рівня безробіття в березні може бути предвісником навіть більших зростів в наступних місяцях. Деякі з них, покликаючись на інші економічні вказівники, твердять, що можна запримітити загальну тенденцію погіршення стану економіки країни. Вони вказують, що це перший раз за сім місяців, що рівень безробіття зріс.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

РЕНАТА БАБАК В ПІТТСБУРҐУ

Піттсбурґ, Па. — Мецо-сопрано Рената Бабак, колишня солістка Львівської опери і Большого Театру в Москві, яка осінню 1973-го року „вибрала волю" під час турне в Італії, виступить із концертом в Піттсбурґському університеті в неділю, 16-го квітня, в годині 3:30 по полудні. Концерт відбудеться в авдиторії Фостера. Фортепіяновий акомпаньямент — Жданна Кравців-Скальська. Концерт відбудеться заходами місцевого комітету з метою вивінування української кімнати в Піттсбурґському університеті. Вступ — 5.00 дол.

КОНЦЕРТИ КАПЕЛІ БАНДУРИСТОК СУМА

Детройт, Міч. (ПР). — Капеля Бандуристок СУМА Осередку ім. П. Орлика в Детройті влаштовує в неділю, 23 квітня ц. р., Великий Весняний концерт з гостинним виступом оперової співачки Галини Андреаліс, мецо-сопрано, і соліста Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка, Михайла Мінського, баритона. Концерт відбудеться в авдиторії Лінкольн Гай Скул у місті Ворен, Міч. Весь дохід із концерту призначений на будову Культурного Центру Метрополітального Детройту.

В суботу, 29 квітня ц. р., Капеля Бандуристок виступить у Вашінгтоні, Д. К., у Бенкетовій залі Шератон Амерікен готелю, а в неділю, 30 квітня ц. р., в авдиторії Олней Гай Скул у Філядельфії з участю оперової співачки Галини Андреаліс.

КОНЦЕРТ ГАННИ КОЛЕСНИК В КЛІВЛЕНДІ

Клівленд, Огайо. — В неділю, 16-го квітня ц. р. о год. 5-ій по полудні тут в залі Святопокровського Громадського Осередку при 6210-12 Бродв'ю ровд в Пармі відбудеться гостинний концерт відомої співачки мецо-сопрано Ганни Колесник, колишньої солістки Київської опери. Фортепіяновий супровід — Зенон Лавришин. В програмі твори українських композиторів.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ДАРІЇ ЯРОСЛАВСЬКОЇ

Ірвінгтон, Н. Дж. — В неділю, 16-го квітня ц. р., о год. 5-ій по полудні тут в приміщенні Українського Народного Дому при 140 Проспект евеню відбудеться, заходами 28-го Відділу Союзу Українок Америки, авторський вечір письменниці Дарії Ярославської при співучасті проф. д-ра Богдана Романенчука, пані Іванни Кононів і пані Валі Калин-Магмет.

ВИСТАВКА РАДОСЛАВА ЖУКА

Ню Йорк, Н. Й. — Від неділі, 16-го, до неділі, 30-го квітня ц. р., тут у приміщеннях Українського Інституту Америки, 2 Схід 79-та вулиця, відбудеться виставка „Проєкти українських церков" архітекта Радослава Жука. Виставку можна оглядати кожного дня, крім понеділків, від год. 2-ої до 6-ої вечора.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Невтронна бомба

Речники Білого Дому тепер твердять, що рішення президента Джіммі Картера покищо відкласти продукцію невтронної бомби, залишаючи відкритою можливість, що ЗСА в майбутньому таки розбудують її, мовляв, наново об'єднало союзників у НАТО, збільшило підтримку для цієї бомби серед американського загалу і вказало, що уряд ЗСА таки готовий використовувати справу цієї бомби під час переговорів із Совєтським Союзом, щоб добитися подібної ,,здержливости'' Москви щодо розбудови власної нуклеарної та конвенційної зброї.

Однак, як вказує ряд коментаторів, з такими висновками щодо можливих наслідків рішення Президента не погоджуються навіть найближчі дорадники президента Картера, як теж лідери европейських членів НАТО. Д-р Йозеф Лунс, генеральний секретар НАТО, заявив, що союзники Америки ,,розуміють становище ЗСА''. Навряд, чи можна цю заяву інтерпретувати як сильну підтримку европейських членів НАТО для рішення президента Картера, взявши крім того до уваги, що в приватних розмовах представники західньоевропейських країн висловлюють невдоволення з цього кроку Президента, бо вважають, що ЗСА таки повинні розбудувати цю бомбу і забезпечити їх нею, бо вона конечно потрібна для запевнення оборонної спроможности країн Західньої Европи в обличчі переваги Совєтського Союзу і його сателітів з Варшавського Пакту щодо кількости вояків, як теж відносно танків і тактичної атомової зброї.

Отже, виходить, що рішення президента Картера не об'єднало союзників у НАТО, як це твердять речники Білого Дому, а в дійсності скріпило серед них сумніви щодо послідовности політики ЗСА. Адже ж немає ще року, як президент Картер формально заявив, що підтримує розбудову невтронної бомби, відтак, кільканадцять днів тому, вирішив цілком припинити її розбудову, а минулої п'ятниці знову змінив свою думку і оголосив, що рішив покищо відкласти продукцію цієї зброї. Такі часті зміни поглядів провідника найсильнішої держави вільного світу підкопують довір'я до ЗСА та до стабільности американської закордонної політики, і то не тільки серед союзників Америки, але теж серед американського загалу.

Щодо надій президента Картера, що Совєтський Союз, дізнавшись про рішення тимчасово припинити продукцію невтронної бомби, виявить подібну ,,здержливість'' і припинить розбудову власної атомової зброї, зокрема нових і дуже деструктивних ракет типу СС-20, то Москва в дуже скорому часі вказала, що ці надії Президента даремні. Совєтське пресове агенство ТАСС, газета ,,Правда'', офіцоз компартії СССР, і сам совєтський ватажок Леонід Брежнєв недвозначно підкреслили, що Кремль не погодиться на жадні концесії відносно своєї зброї в заміну за припинення розбудови невтронної бомби Америкою. Значить, рішення Президента щодо цієї бомби фактично може викликати протилежні від передбачених Білим Домом наслідків, і замість концесій з боку Москви, це рішення може заохотити кремлівських ватажків до ще більш агресивної діяльности на різних обширах світу, знаючи, що Америка ані її союзники не мають преважливої оборонної зброї, невтронної бомби.

У світлі наведеного, не можна не погоджуватися з тими коментаторами, які дуже негативно прийняли рішення президента Картера не розбудовувати невтронної бомби. Вони цілком правильно називають це рішення помилковим і загрозливим, бо невтронна бомба — це не тільки потенціяльно більш ефективна оборонна зброя проти нападу з боку комуністичного бльоку, але вона спроможна відстрашити Совєтський Союз від здійснювання його імперіялістичних агресивних плянів. Треба сподіватися, що дорадникам президента Картера, при відповідній підтримці з боку публічної опінії, таки пощастить переконати Президента, щоб не робив такої великої помилки. У найкращому власному інтересі, як і в інтересі цілого вільного світу та задля світового миру, уряд ЗСА повинен випродукувати потрібну кількість невтронних бомб і забезпечити ними американські військові частини в самій Америці та в Европі, як теж військові з'єднання інших держав НАТО.

Панас Феденко

ТРУДНА ПРОБЛЕМА

I

Мюнхен. В будинку Українського Вільного Університету в Мюнхені мав доповідь д-р Богдан Осадчук, відомий дослідник східньоевропейських проблем. Це було 15 березня. В своїй доповіді він подав інформації про настрій польського суспільства під комуністичною владою до східніх сусідів Польщі — значить, українців, білорусинів і литвинів. Б. Осадчук цитував статті із преси, що виходить напівлегально в Польщі, зокрема часопис ,,Ґлос''. На погляд Осадчука, польська опозиція до режиму політично різнобарвна. Схематично він ділить польську опозицію на дві групи: поступово-радикальну і консервативну. В консервативній частині опозиції немає змін у поглядах на політику Польщі в минулому та в плянах на будучність. У цих людей переважає надія, що вдасться полякам порозумітися з Москвою коштом народів, які живуть між Польщею та Росією. Це по суті було б відновленням в іншій формі Андрусова (1667 р.) і Риги (1921).

В поступово-радикальній частині польської опозиції доповідач знайшов щось нове: спробу критичної оцінки минулої польської політики щодо ,,національних меншин'' і погляд на будучність. Статті, які цитував доповідач із опозійного ,,Ґлосу'', показують реальний підхід до проблеми. Автори ,,Ґлосу'' вважають, що надія на відновлення передвоєнних кордонів польських на сході нереальна. Польща, загрожена московським імперіялізмом, повинна шукати згоди з неросійськими народами, що живуть між Польщею і Росією.

На питання, який відгук в Польщі знаходить поступова лінія ,,Ґлосу'', д-р Осадчук сказав, що це тяжко вияснити, бо тираж ,,Ґлосу'' малий, то й трудно це дослідити. Він думає, що перевагу в польській опозиції має частина консервативна. Таким чином, є подібність в настроях поляків, що живуть у Польщі, та поляків-еміґрантів.

Доводиться ствердити, що історія, давня минувшина тяжить на думках, настроях і бажаннях многих сучасних поляків.

Як же склалися зв'язки між поляками та русинами українцями в минулих віках? На це питання українські й польські історики дають неоднакову відповідь: польські історики прославляють Люблинську унію Польщі з Великим Князівством Литовським 1569 року: тоді до Польщі прилучено майже всі українські землі, що належали перед тим до Литовського (фактично білорусько-українського) Князівства. Польський уряд віддав Україну на поталу великим землевласникам-магнатам, котрі створили режим анархії. Це безвладдя і беззаконність викликали масові повстання, що завершилися відокремленням українських територій від Польщі.

Однак полякам удалося порозумітися з Москвою і задушити рух українців до самостійности на Правобережжі за гетьмана Дорошенка (1665-1676). Велика частина правобережжя з історичними козацькими іменами — Чигрин, Черкаси, Канів, Умань, Працлав перебували під польською владою аж до 1793 року. Однак, ,,Андрусів'' не забезпечив полякам незалежности: Москва, в згоді з Прусією та Австрією, зліквідувала Польщу в кінці 18 віку.

Була сприятлива нагода для Польщі врятуватись від натиску Москви: після смерти Б. Хмельницького 1657 р. козацька рада в Гадячім 1658 р. прийняла рішення приєднатися до спілки з Польщею й Литвою як ,,Велике Князівство Руське'' з певними державними правами. Однак, польські провідники так урізали на соймі в Варшаві автономні територіяльні й релігійні права ,,Великого Князівства Руського'', що це викликало бурю в українському народі та зміцнило орієнтацію на Москву. І самого прихильника союзу з Польщею, Івана Виговського, поляки засудили на смерть і розстріляли 1664 року. Коли б тоді польський уряд визнав державні права України, то пляни московського царя загарбати ,,Малую Русь'' під свою владу не могли б здійснитися. Фактично поляки своєю непримиренністю і фанатизмом пхали українців під владу ,,царя восточного''. Недарма ще й між двома світовими війнами були в Галичині групи, звані москофілами, що надіялись на Росію (,,білу'' або ,,червону''). Україна впала, але й Польщу завалила, можна сказати дещо зміненими словами Шевченка.

Однак, польські провідники не взяли на увагу гіркого досвіду історії. І після розділів Польщі поляки піддержували в Галичині москофільство. Польські представники на так званих ,,слов'янських з'їздах'' (без участи українців), засуджували, разом з чеськими та російськими націоналістами, ,,український сепаратизм''. Українці в Галичині були (за згодою австрійського уряду) віддані на поталу польській шляхті. У Львові діяв ,,намісник'' Віденського уряду — поляк. у Львові університет і висока технічна школа з польською мовою.

1917 р. упав царський режим у Росії. Настав час поневоленим народам зробити кінець російському імперіялізмові через створення незалежних держав. Але не так думали провідники самостійної Польщі, відновленої 11 листопада 1918 року. Вони вірили, що російська імперія вже не відродиться під большевицьким режимом, і хотіли урвати для Польщі найбільше територій зкрахованої Російської імперії. Якраз то були землі українські і білоруські.

З великими зусиллями і кривавими жертвами, без зброї і без санітарії, боролася Армія Української Народної Республіки проти російської агресії — ,,червоної'' і ,,білої'', а на заході мусіла оборонятися проти польської атаки: бо для польського уряду головним ворогом була українська державність. Про московську небезпеку польські провідники мало думали.

Перемогу свою над Совєтською Росією (,,чудо над Віслою'' в серпні 1920 р.) припечатали поляки мировим договорам у Ризі 18 березня 1921 р. і ,,спочили на лаврах'': міністер Станіслав Грабський (професор Львівського університету) нахвалявся, що за 25 років українців не буде в Галичині, всі обернуться в поляків. Спокійно дивилися польські відповідальні політики, як в областях Західньої України ширилося між українцями ,,совєтофільство'' (модерне москофільство), бо на Наддніпрянщині Москва створила криводушну ,,українізацію'', як черговий ,,діялектичний крок''.

[Продовження буде]

Інж. Юліян Гошовський

БРАЗИЛІЯ І КРИЗА ЕНЕРҐІЇ

У нашій пресі не було згадки про незвичайні експерименти, що ведуться тепер в Бразилії. Вона імпортує тепер 700.000 бочок нафтової ропи кожного дня та платить за неї 3 більйони долярів річно, і це підтинає економічний ріст країни. Тож вже в 1920 р. почались проби вживати до погону авт, замість бензини, етилевий алькоголь (етаноль), що є побічним продуктом при рафінації цукру. Обчислено, що 2 відсотки управної площі в Бразилії, відданої для цукрової трощі, може дати доволі етанолю, щоб заступити імпортовану ропу. Від 1975 р. держава вклала вже 400 мільйонів дол. на засадження цукрової трощі на нових 500.000 гектарах землі. Бразилія має коло 40 мільйонів гектарів управної землі.

При перших пробах кілька авт переїхали з Ріо до Сао Павльо, вживши чистий етаноль. В 1930 р. дозволено там мішати бензину з алькоголем. В останніх роках домішувано 2 відсотки до 8 відсотків алькоголю до бензини, і мотори авт працювали справно без будь-якого ,,підстроєння''. З 1974 р. (вершок енергетичної кризи) почали домішувати більше етанолю до бензини, а навіть вживати чистий алькоголь. Етаноль потребує вищої компресії (10:1) в порівнянні з низько-октановою бразилійською бензиною (7:1). Проби виказали, що в відповідних моторах чистий алькоголь дає 18 відсотків більше потужности на літру палива ніж бензина, але споживання є 15 до 20 відсотків вище. Оба ці фактори анулюються, але алькоголь спалюється повністю і не дає занечищення повітря, бо немає в ньому гидрокарбонів. Мішанку 50 до 50 можна добре вживати в моторах Дізля у вантажних автах, в автобусах та в електрівнях, використавши систему подвійної карбурації. В 1976 р. приготовлено три авта, що проїхали 100.000 миль кожне мішанкою 95 відс. алькоголю і 5 відс. води. В 1977 р. в пробах взяли участь 300 авт, що вживали чистий алькоголь. Тридцять німецьких фізиків, хеміків, механіків та інженерів пробували в великім секреті в 1977 р. нове паливо в 11 автах в Сієрра Невада в Еспанії. Вони їхали уздовж Сієрри на найвищому шляху Европи (11,400 стіп). Теж досліджувано, як те паливо працює при низькім атмосферічнім тисненні та низькій температурі. Досліди продовжуються ще в 1978 р. і, закінчивши їх, заінтересовані уряди вирішать, чи можна етаноль кинути на світовий ринок. Кошти дослідів покривають пополовині ,,фольксваґен'' і ,,Шел''. Виявилось, що авто, яке зуживає 10 літрів бензини на 100 кілометрів, зуживатиме 15 літрів етанолю на 100 кілометрів, себто, нове паливо дасть менше миль на гальон.

Друга рослина, що надається до продукції алькоголю, це — маніока, корінь якої має 20 до 40 відсотків мучки, з якої роблять алькоголь. З 1982 р. почавши, Бразилія потрибуватиме 4 біл. літрів алькоголю річно, щоб заступити 20 відсотків споживття бензини. Для цього треба буде засадити маніоку на нових двох мільйонах гектарів.

Етаноль — це не лише невичерпне джерело енерґії. Це зменшення витрат на арабську ропу і унезалежнення від неї. Це зменшення занечищення повітря; це зменшення безробіття та міґрації робітників до міст; це нова хемічна індустрія, що базуватиметься тепер на алкоголю; це експорт нової технології за кордон (до інших тропікальних країн); це зріст національного самодовір'я та міжнародного престижу Бразилії.

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Володимир Винниченко. НАМИСТО. Разок перший з додатком оповідань ,,Білесенька'' та ,,Стелися, барвінку, низенько''. Видавнича Спілка Тризуб Вінніпеґ, Канада, 1976, ст. 272.

Перед нами цікаве видання, що появилося було вперше в Харкові в 1930 році в Кооперативному Видавництві ,,Рух'' і впродовж місяця розійшлось, а рік пізніше всі книжки В. Винниченка були заборонені та вилучені з бібліотек в підсовєтській Україні, бо московська окупаційна влада вже була використала популярність цього письменника і вже його не потребувала.

Може декому не сподобається те, що ,,Свобода'' друкує згадку про Винниченкові твори. Дрогобичани друкували в часописах оголошення про передплату моєї книжки ,,Література і життя'', в якому писалося, що там буде і про В. Винниченка. Автор цих рядків дістав був листа від одного гетьманця, що я не повинен писати про В. Винниченка, бо він, як політик, допомагав нищити українську державу. Та автор цього листа не знав, що в моїй книжці має бути стаття, що була друкована в Календарі-Альманаху Українського Народного Союзу про п'єсу В. Винниченка ,,Між двох сил'', в якій змальована жорстока поведінка московської червоної салдатні під час інвазії в Україні в 1918 році. За ту п'єсу Москва поставила б під ,,стєнку'' В. Винниченка.

Та В. Винниченко був і політиком, і тоді він після 1919 року написав був і ,,Відродження нації'', в якому обкидував болотом те, що сам робив в Україні в перших роках революції.

Коли появилися були перші твори В. Винниченка — то великий Іван Франко вітав його здивуванням: ,,Звідки він такий узявся'', бо стільки свіжого й нового приніс він був тоді в нашу літературу. В. Винниченко (1880-1951) має тривке місце в українській літературі, хоч виявився пізніше нікудишнім політиком, і хоч дальші його літературні твори гостро критикував і сам І. Франко.

Та ми відбігли від теми, бо маємо писати про нову книжку В. Винниченка, яка появилася в Канаді в минулому році (1977), а не, як надруковано, в 1976 році.

В ,,Намисті'' маємо десять оповідань, що їх автор написав в роках 1922-1927. В них автор оповідає про життя, побут, звичаї, настрої, характери і прагнення українських дітей, підлітків та навіть юнаків, що виростали в давні часи старої Російської імперії, яка поневолювала Україну (ст. 4), і ці оповідання назвав автор мотивами українських народних пісень: ,,Віють вітри, віють буйні'', ,,Гей, чи пан, чи пропав'', ,,За Сибіром сонце сходить'', ,,Та немає гірш нікому'', ,,Гей, хто в лісі, обізвися''...

В кількох оповіданнях як герої виступають близнята Любка й Івашко, Винниченко пише ,,близня'', і ця близня доконує неймовірних речей, що мусить подобатися читачам-юнакам, бо ,,Намисто'' Винниченкове — це лектура для молоді. Подивляємо, що Винниченко зумів так розуміти психологію юнаків, як це видно з цих його оповідань. І старші читачі з приємністю прочитають Винниченкові оповідання, бо вони є цікавими історіями, мають фабулу, що інтригує читача, який чує, як Гаврик співає пісню про Кармелюка та чудно подивляється на Михася (це був конспіраційний знак!):

За Сибіром сонце
сходить,
Гей, там і заходить.
Гей, там славний
Кармелюка
Десь по світі бродить.

В книжці світлини В. Винниченка та пам'ятника на його могилі.

,,Намисто'' коштує 6.50 дол., його можна купити в Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the USA, 206 West 100 Street, New York, N.Y. 10025.

СВІТИЛЬНИК ІСТИНИ. Джерела до історії Української Католицької Богословської Академії у Львові. 1928/29 — 1944. Частина друга. Матеріяли зібрав і опрацював д-р Павло Сениця. До друку приготовили: о. ред. Володимир Жолкевич, ред. Юліян Бескид і мгр Ярослав Чумак. Накладом абсольвентів Української Католицької Богословської Академії, Торонто-Чікаго, 1976, ст. 663.

В 1964 році вийшла була перша частина цієї праці, і тоді писали ми про неї в ,,Свободі'', а тепер перед нами друга її частина — разом це ґіґантська студія, обидва томи мають 1382 сторінки. Можна сміло сказати, що другий том цікавіший від першого, в ньому читач знайде те, що досі було майже недоступне для ширшого загалу, як:

1. Петроградський Синод в 1917 році, який скликав був Митрополит Андрей.

2. Послання цього ж Митрополита в справі погрому польським урядом нашої Православної Церкви на Холмщині.

3. Проповідь Митрополита Андрея по закінченні першої большевицької інвазії.

4. Пророцтво про мученицький шлях нашої Церкви та її відродження.

5. Тернистий шлях Блаженнішого Патріярха Йосифа, його заслання, звільнення і приїзд до Риму.

Це, як пише Я. Чумак,

(Закінчення на ст. 4-ій)

,,НАЦІОНАЛЬНА ПРОБЛЕМА В СССР''

II

Також — російський народ. Лише піднесенням свого голосу, голосу свого національного сумління й історичного розуму, він може вернути собі своє історичне значення і призначення. Але не під потворною машкарою обазіятченого ,,російського єдинодержавства'' чи обевропеєного ,,пролетарського інтернаціоналізму''. Ні, повернення до свого історичного призначення, а через нього — до загальнолюдської родини народів, можливе лише через повернення до власних національних першоджерел, вимагає виявлення й просвітлення власного національного обличча.

З цього погляду ми не можемо погодитися з деякими поглядами щодо загальноросійської національної проблеми в нашому теперішньому визвольному русі. Так, наприклад, ми відкидаємо, як морально невиправдану позицію т.зв. ,,єдинонеділимців'' — від демократів до монархістів включно. Вони твердять, що Росія й надалі мусить залишатися імперіалістичною державою, тобто ,,єдиною й неділимою'', а російська нація повинна зберегти в ній своє домінуюче єдинодержавне становище.

Чим же можна назвати таке твердження, як не національним егоїзмом? І навіть, коли він ,,підкріплений'' цілою низкою т.зв. ,,упривілейованих прав'' російського народу, — від права самозбереження до права загарбника. Суть справи від цього не міняється: скрізь фактично наголошується вже застаріле в наш час право сили, як основа міждержавних і міжнаціональних відносин.

І справді. В наш атомовий вік, коли любий, навіть місцевий конфлікт, може перетворитися в самовбивчу для людства війну, вперті спроби чіплятися за право сили є не лише антиісторичні, але просто божевільні. Вони заводять народи в сліпий кут, з якого немає виходу. В міжнародні відносини, як повітря, необхідна інєкція іншого принципу, який би став домінуючим в житті міжнародного суспільства. І цей принцип вже можна відчути зараз, його починають обережно, несміливо, з великими труднощами впроваджувати в політичну практику. І цей принцип є принципом справедливості, право моралі, як основа відносин не тільки між окремими людьми, але й між різними державами. І про це право відверто вже почали говорити деякі відважні люди, такі як президент картер в Америці й Александр Солженіцин в СССР. Але ,,єдинонеділимці'' задубілі в свойому консерватизмі, відкидаючи рівне для всіх націй право на самовизначення, захищаючи примат сили в міжнаціональних відносинах, цим самим не хочуть рахуватися з вимогами історії й більше того, фактично опиняються разом з найбільш темними зловорожими диктатурами нашого часу. В тому числі, в першу чергу, з диктатурою комуністичною.

Відмова від сліпого національного егоїзму, перехід на позиції розумного національного альтруїзму — це єдиний шлях для державного й національного відродження російського народу. Так само, між іншим, й любого іншого, включно зі всіма сусідніми росіянам націями й державами.

І немає ніяких підстав боятися, що такий поворот в російській національній свідомості може допровадити російську націю до загибелі. Навпаки, власне таке переусвідомлення нашої історичної долі є єдиною й надійною гарантією нашого майбутнього, справжнього розквіту й слави російського народу, відвертої, а не побудованої на страху поваги до нього з боку інших народів. Якщо ми, росіяни, як дійсно велика нація, знайдемо в собі силу й безкорисність духа, відмовитися від своїх великодержавних зазіхань, тоді нам завжди і в усіх наших випробуваннях буде забезпечена щира подяка і безкорисна дружба, допомога й підтримка тих самих народів, які до цього часу лише шляхом воєнно-політичного та ідеологічного примусу насильно приєднувались нашою центральною владою до російської імперської колісниці.

Але відкидаючи ультранаціоналізм ,,єдинонеділимців'', ми не приймаємо й другої крайності, яка на сьогодні також заслуговує на більшу увагу. Я маю на увазі позицію тих технократично настроєних дисидентів, які схильні заперечувати категорію націй взагалі. Ці люди вважають, що історичне існування націй зближається до кінця, й на зміну національних державних формувань прийдуть технократично керовані безнаціональні конгломерати. Ми вважаємо такий підхід до майбутнього націй небезпечною ілюзією, яка загрожує національній самобутності народів, бо втрата цієї самобутності може допровадити до упадку таких непорушних основ людського існування, як релігія, культура, правова держава, родина.

Бо лише національним обличчям можна окреслити історичне значення всіх цих понять. Та й сама сучасна прогресуюча технологія, таким чином, не самоціль, а тільки допоміжний чинник виявлення й розквіту, як всіх національних так і особистих відмінностей. Нівелювання національних відмінностей та підведення їх під загальний знаменник технічного прогресу позбавляє цей прогрес історичної доцільности.

Здорове національне існування — необхідна умова нормального розвитку, як народу взагалі так і кожної окремої людини.

Власне, спотворення національної ідеї — то її гіпертрофія, то, навпаки, применшування, а з цим і національного існування народів, що належали й належать до складу, спочатку Російської, а потім Совєтської імперій, привело до того, що сьогодні ця територія є однією з найбільших вузлів міжнаціональних суперечностей. І цей гордіїв вузол можна розв'язати тільки одним способом — наданням національно-державної самобутности всім націям, які є в складі СССР, включно з російською. І здійснити це без жодних передумов!

Що до цього ми не погоджуємося з представниками демократичного крила нашого визвольного руху, які в принципі, не відкидаючи права націй на самовизначення, чомусь щодо СССР — це право обмежують і обставляють цілим рядом передумов. Головна з них — переведення в теперішніх союзних республіках СССР т.зв. ,,народніх плебісцитів'' з метою ,,виявлення'', чи неросійські народи бажають самовизначення?

Ми ніяк не можемо зрозуміти, чого є в цьому більше: навмисної політичної демагогії, щоб приподобатися, наприклад, ,,єдинонеділимцям'', чи може тут має місце нерозуміння принципів демократії? Бо є очевидним, що лише вже заснована, міцна й непохитна держава в стані перевести повнокровний плебісцит, уникнувши його підміни видимістю й профанацією. Тому, що лише демократична держава не буде вмішуватись в голосування, щодо виявлення бажань народу, обмежуючи свої функції лише до процедурних, чисто технічних завдань.

Для всіх інших типів держав, а для диктаторських режимів зокрема, плебісцит (голосування) є лише засобом і зручною заслоною для виправдання надужиття з метою реалізації своїх власних плянів. А якраз ні в одного з народів, які знаходяться в складі Совєтської імперії немає жодного натяку на демократичний спосіб життя. Тим більше відноситься це до росіян!

Історія не виробила в Росії ніяких демократичних підвалин.

В що ж тоді перетворяться плебісцити, якщо вони будуть переведені вже після повалення комуністичної влади?

В щойно створених державах, які постануть на руїнах СССР, очевидно переважатимуть різні форми авторитарної влади, яка цілком не є придатною для переведення плебісцитів, тим більше в такому питанні, як національно-державне самовизначення.

А тепер коротко сформулюємо деякі основні принципи нашої позиції. Конкретно їх можна окреслити, як —

,,Росіяни — за ліквідацію своєї імперії''.

Ця мета — з падінням комунізму в СССР, може бути досягнута наступними заходами:

1. Проголошенням розпуску Совєтської імперії й національним самовизначенням всіх бувших т.зв. союзних республік СССР, без жодних передумов;

2. Створення російської національної держави й других національних держав на території бувшої Совєтської імперії в історично-виправданих межах;

3. Конституційна заборона на цій території будь-якої імперіялістичної експансії, перетворення її в зону миру.

Це основне. Можливо, що для російської національної держави треба буде передбачити ще один конституційний момент. Маю на увазі заборону російському урядові, задовольняти прохання про прилучення, будь-яких бувших підсовєтських неросійських народів до Росії.

Це є мій особистий погляд. Але я переконаний, що він мусить бути врахований, хоч можливо в межах обмеженого часу. Надто заплутане й напружене національне

(Закінчення на ст. 4-ій)

ГУБЕРНАТОР БИРН...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

Перед формальним заприсяженням членів Етнічної Дорадчої Ради, губернатор Бирн заявив, що він переконаний, що „стейт Ню Джерзі буде сильним якщо зберігатиме традиції та спадщину всіх національних груп", висловлюючи надію, що специфічний етнічний характер Ню Джерзі буде ще більш віддзеркалений через діяльність Етнічної Ради. „Виконавча вітка стейтового уряду обіцяє свою повну співпрацю" — сказав губернатор Бирн.

Відтак суддя Артур Сімпсон із Найвищого Суду заприсягнув членів Етнічної Дорадчої Ради: Каміля Гук-Смородська — українка, Ян Погорелец — словак, Ґеннадій Кліменко - росіянин, Станіслав Собєскі — поляк, Витовт Кіпель — білорус, Джон Волш — ірляндець. Клявс Ебелінґ — німець, Ґлорія Дель Торо — пуерторіканка, Канак Дутта — ґіндуска, Отис Джексон — негр, д-р Биюнґ Гуе Ченґ — китаєць, Віктор Скудієрі — італієць, д-р Елейн Канден — директор Інституту міжкультурних зв'язків та етнічних студій в Ратґерському університеті, та Роберто Менендез — кубинець.

Після заприсяження, губ. Бирн відбув коротку нараду з членами Етнічної Ради, під час якої вирішено, що перше формальне засідання цього тіла відбудеться за 4-6 тижнів. Кожний член Ради виголосив коротку заяву. Каміля Гук-Смородська сказала, що вона, як українка, горда з того, що живе в Ню Джерзі та що така Рада була створена саме в її рідному стейті. Комішенер освіти Бирк заявив, що бажає, щоб представники окремих етнічних груп запізнали всіх з їхньою культурою та традиціями.

Відтак Каміля Гук-Смородська, у розмові з кореспондентами „Свободи" та „Українського Тижневика", сказала, що радіє своїм призначенням до Ради, але також жалує, що в ній немає більше українців. Вона, перша представниця української громади в новоствореному тілі, надіється, що в майбутньому завжди буде українка чи українець в Етнічній Дорадчій Раді. П-і Смородська звертається до цілої української громади допомогти їй на цьому пості, інформувати її, тримати близький контакт, а вона обіцяє співпрацювати з усіми українськими організаціями та установами. Зокрема дякує Союзові Українок Америки за те, що протягом довгого часу вона від СУА одержувала і далі одержує конечні напрямні, навіть, можна б сказати, освіту, як теж за підтримку від проводу і членства СУА протягом її діяльности в цій жіночій організації.

Щодо справ, які п-і Смородська вважає найконечнішими, то вона плянує на форумі Етнічної Ради видвигнути питання стейтової акредитації для Шкіл Українознавства, закликати, щоб більше уваги було присвячено питанні порушення всіх прав людини в Україні та інших поневолених Москвою країнах, поробити заходи, щоб мешканці Ню Джерзі мали змогу запізнатися з усіма аспектами української культури, а не тільки з фолкльором, як це часто тепер буває, як теж продовжуватиме заходи відносно зустрічі губернатора Бирна з генералом Петром Григоренком, якого совєтський режим переслідував і позбавив громадянства за його оборону прав людини. Губернатор Бирн погодився на таку зустріч і заявив п-і Смородській, що вітає ген. Григоренка і його родину в Ню Джерзі та надіється, що вони замешкають в цьому стейті.

Між присутніми на церемонії формального створення Етнічної Дорадчої Ради і заприсяження її членів була велика група українців, між ними: Йосип Лисогір, головний предсідник УНС і віцепрезидент УККА, інж. Михайло Чайківський, член Стейтової Ради УККА і голова Комітету Українського Фестивалю в Гарден Стейт Артс Сентер у Гомдел, Н. Дж., п-і Дора Рак, член Стейтової Ради УККА, інж. Зенон Онуфрик, голова Відділу УККА повіту Морріс, Кость Ваньо, голова Відділу УККА повітів Пассейк-Берґен і члени управи цього Відділу Христя Бук та Люба Остапяк, Ігор Ольшанівський член управи Відділу УККА в Нюарку-Ірвінґтоні та член Стейтового Комітету оборони Валентина Мороза, Лев Гайдучок, представник Клюбу Українських Демократів — Відділ повіту Мерсер, як теж члени родини Камілі Гук-Смородської п-і і адв. Мирон Смородський. Від „Свободи" і „Українського Тижневика" були редактори Василь Тершаковець та Ігор Длябога.

У поклоні Т. Шевченкові

Вотерліт, Н.Й. (І.Д.). — Школа Українознавства у Вотерліті під патронатом Окружного Комітету Відділів УККА Олбанської округи уладила Шевченківський концерт 12-го березня ц.р. в залі місцевого Українського клюбу при співучасти мішаного хору й дівочого співочого гуртка „Кобза" під проводом п. Я. Кушніра та дитячої світлички СУА. На сцені виднів портрет Т. Шевченка, прибраний вишиваним рушником на тлі українського прапора й напису 1814-61. 40 шкільних дітей і 6 дітей зі світлички в українських одягах заповнили сцену. Концерт започаткував М. Якубович віршем Л. Полтави „Тарасові Шевченкові". Збірну деклямацію „Поклін Тарасові" Р. Завадовича виконали: Ст. Коновальщук, Ст. Коцур, Т. Рікет, В. Білинський, Ст. і Х. Урбани та всі учні 1 і 2 кл. Всі діти проспівали „Заповіт", потім „Поклін Тобі Тарасе". П'ятилітній Олесь Якубович зі світлички виголосив віршик Роляника „Я Шевченка поважаю". Директор школи, В. Літинський, мав коротку, змістовну промову, підкреслюючи, що Шевченко — це символ усього доброго в українському народі.

„Слово про Кобзаря" деклямували Д. Дзядів і П. Шевчук. Дівочий секстет „Кобза" при форт. супроводі Я. Кушніра проспівав „Нащо мені чорні брови" і „Перебендя". Р. Сосяк відіграв форт. сольо „Розлука" Лисенка. Уривки з поеми „Іван Підкова" виконали сестри М. і Ст. Урбани, потім вірші Шевченка деклямували: М. Комар, І. Хорват і Є. Білинська. Діти проспівали: „Думи мої" (з деклямаціями М. Жербинського та Ст. Дзядів), „Садок вишневий") з деклямаціями: Р. Гарасимяка і М. Савкова) і „Гамалія" (вступ деклямував Р. Якубович). Збірну деклярацію Л. Храпливої „Тарасові Шевченкові" виконали: М. Хорват і діти 3 і 4 кл. Мішаний хор під проводом п. Я. Кушніра проспівав „Ой три шляхи широкії" (солісти: Галя Кузьо і В. Літинський) і „Світе тихий" Давидовського. Х. Хорват і М. Барна деклямували поему „Україна", що її написала Женя з України, як мала 10 років. Учні 6 і 7 кл.: Д. Гарасимяк, Х. Коновальчук, Т. Сосяк, Д. Шевчук, О. Цьолко і В. Демчар виконали інсценізацію поеми „Розрита могила". Концерт закінчено відспіванням українського національного гимну, що відбувся при виповненій залі. Зібрані не щадили оплесків по кожній точці, бо концерт був на належному рівні. Багато праці вклали учительки: Д. Якубович, що вивчила дитячий хор, і деклямації 1 і 2 кл. З. Білас — інсценізацію і деклямації 6 і 7 кл. Д. Боднар — деклямації 3 і 3 кл. До дитячого й мішаного хору акомпаньювала на фортепіяні Н. Кушнір. Батьківський Комітет помагав при організованні імпрези і під час концерту. Учительство Школи Українознавства для Олбанської округи у Вотерліті під проводом директора В. Літинського належиться подяка і признання від українського громадянства за велику й успішну працю над нашою дітворою, доказом чого був концерт.

Шевченкові Роковини в Маямі

Під патронатом Об'єднаних Українсько-Американських Організацій, Відділу УККА в Маямі, Фльорида, 19-го березня ц.р. у залі Українсько - Американського Клюбу, відбувся концерт з нагоди Шевченкових Роковин.

Концерт відкрив вступним словом д-р Юрій Цегельський, головну промову виголосив мґр Богдан Остапюк; своїм змістом вона була незвичайно цікава, а темою її було характеристика Шевченкової особистости на підставі споминів сучасників.

На дальшу програму концерту складалися виступи 45-членного мішаного хору під батутою Тараса Максимовича, фортепіянове сольо пяніста - віртуоза Богдана Сперкача, деклямація поеми „Промотей" дисидентської поетки. Деклямацію виголосила Ірина Ракуш. Рівнож ще один вірш „На честь Шевченка" виголосила сама авторка Ольга Кадучок, знана поетка у Маямі, яка пише поеми англійською мовою на українські теми; цим разом вона виголосила поему по-українськи, чим доказала, що володіє пером в обох мовах.

Відтак був ще виступ співачки-солістки Вероніки Цегельської із шевченківським репертуаром виступ Школи Українознавства у Маямі під дирекцією пані Іванни Сперкач і виступ двох груп Українських Танцюристів у Маямі із сольо 10-літнього Андрея Дика під проводом Катерині Годівської. Вона рівнож виголосила слово про Шевченка по-англійськи і була тією, що виготовила та вела цілою програмою концерту.

Концерт почався співом „Заповіту" Шевченка, а закінчився національним гимном „Ще не вмерла", що його відспівала ціла заля. Прикінці Микола Ракуш склав звіт із касового приходу та добровільних датків, що їх зібрано в сумі 350 долярів на цілі Наукового Товариства ім. Шевченка.

Н.Н.

Фундація УВУ проголошує стипендії

Згідно із статутом, та із рішенням останніх Загальних Зборів, Фундація Українського Вільного Університету проголошує стипендії на студії на УВУ під час літніх семестрів 1978 року. Український Вільний Університет, твердиня нашої вільної науки, вже від 1921 року проводить авдиторне навчання на факультетах філософічному та права і суспільно-економічних наук. На самому початку до професорського складу УВУ входили такі світочі української науки як: Д. Антонович, Л. Білецький, Д. Дорошенко, о. А. Волошин, О. Колесса, С. Смаль-Стоцький, О. Яковлів, та багато інших. Після Другої світової війни між професорами УВУ бачимо: В. Василів, Г. Ващенко, П. Зайцев, З. Кузеля, П. Курінний, Ю. Панейко, Н. Полонська - Василенко, Ю. Шевельов — хоч би згадати лише деяких.

Під сучасну пору Професорська Колеґія УВУ складається із 85 професорів. Більшість із них затруднені в університетах Америки, Англії, Бразилії, Голляндії, Канади, Німеччини та Франції. Ми свідомі того, що запорукою нашого існування як окремої нації та запорукою нашого дальшого вкладу в скарбницю світової науки є наплив наших молодих наукових сил, вихованих на традиціях і в дусі української вільної науки та українського патріотизму. Щоби хоч частинно допомогти вихованню цих молодих наших наукових сил, Фундація УВУ проголошує стипендії для потребуючих студентів та науковців:

1. **Стипендійний Фонд ім. сл.п. д-ра Михайла Сосновського.**

Одна стипендія для студента чи дослідника, студії або праця яких зосереджується на проблемах сучасної України чи української діяспори (факультет права та суспільно - економічних наук).

2. **Стипендійний Фонд ім. сл.п. проф. д-ра Костя Кисілевського.**

Одна стипендія на Педагогічні курси при УВУ, від 17-го липня до 11-го серпня, 1978, для учителя або аспіранта на учителя школи українознавства. Вимога: зобов'язання вчити в школі українознавства.

3. **Стипендійний Фонд ім. сл.п. мґра Галини Тір-Круль.**

Одна стипендія на студії української мови, літератури, історії або культури (Філософічний факультет).

4. **Стипендійний Фонд Фундації УВУ.**

Три стипендії на англомовні курси східньо-европейської проблематики (т. зв. „Мюнхенський проєкт") які улаштовує Український Вільний Університет спільно із Центральним Мічіґенським Університетом в часі від 3-21 липня і 24 липня до 11-го серпня, 1978 року.

Стипендії, в сумі 300 дол. кожна, будуть уділені на основі фінансової потреби, академічних осягів чи обидвох. Вони є призначені на оплату літніх симестрів на УВУ, які цього року триватимуть від 3-го липня до 31-го серпня.

Зголошення, разом із життєписом та зобов'язанням студій чи наукових дослідів на УВУ проситься слати на адресу стипендійної Комісії до кінця травня, 1978 року. Стипендійна Комісія рівнож принимає пожертви на скріплення існуючих чи розбудову нових стипендійних фондів. Зголошення на стипендію та пожертви на стипендійні фонди які, до речі, можна вповні відтягнути від податків, слати на адресу:

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
Scholarship Committee
P.O. Box 455
New City, N.Y. 10956

МОСКВА ОБВИНУВАЧУЄ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

ням мимо того, що він знав про недільну зустріч і розмову А. Шевченка зі совєтськими чиновниками в канцелярії Гросса, як і добре знає, що А. Шевченка ніхто не залякує. Ернест А. Ґросс дальше поінформував, що жаден із згаданих совєтських чиновників, які мали зустріч і розмову з А. Шевченком в неділю, не виявив будь-якої несподіванки відносно відмови Шевченка повертатись до Совєтського Союзу і совєтські чиновники, виходило б, намарно намагалися вплинути на Шевченка, щоб він це своє рішення змінив. Зустріч і розмова тривала одну годину.

Із вияснення адв. Е. А. Гросса виходить, що А. Шевченко дальше вважає себе урядовцем Об'єднаних Націй і не думає цього уряду зрікатися. Він був заанґажований на цей пост на п'ять років і його контракт мав би скінчитися 14 квітня ц. р., але ще 3-го лютого цей контракт продовжено на дальших два роки. Дивним в цьому є обставина, що совєтський уряд рідко коли дозволяє своїм громадянам займати важливі пости в міжнародних організаціях протягом сімох років, проте у випадку А. Шевченка на це погодився, але нагло змінив свою думку і відкликав Шевченка до Москви.

Совєтські співпрацівники Шевченка в ОН оминають будь-яких розмов на тему останніх подій та часто взагалі відмовляються від розмови, хоча й не знають, про що їх питатимуть.

З дальших подробиць цікава заява службовика в ресторані ОН, який заявив, що Шевченко заходив до цього ресторану і його звичайним напитком були овочеві соки, а не алькоголь, як це поширювалось в перших повідомленнях про відмову Шевченка від повороту до Совєтського Союзу. А. Шевченко володіє поправно англійською, французькою і німецькими мовами, його співробітники вважають його за інтеліґентну і освічену людину. В цій хвилині вважається, що Шевченко є на платній відпустці. Його заробітна платня виносить 87,000 долярів річно.

У Вашінгтоні совєтський амбасадор А. Добринін в імені совєтського уряду висловив державному секретареві Сайрусові Венсові „невдоволення" з відмови Шевченка вертатись до Совєтського Союзу. Речник Державного департаменту заперечив будь-яку причетність американського уряду чи його агенств до рішення і поведінки А. Шевченка.

Ділимося сумною вісткою з Друзями й Українською Громадою, що в суботу, 8-го квітня 1978 року, о год. 8:50 вечора, після тяжкої недуги, помер, на 76-му році трудового життя

Проф. ІВАН МИХАЙЛОВИЧ КРИЛОВ

нар. 11-го вересня 1902 року в с. Великі Сорочинці на Полтавщині.

ПАНАХИДА — о 6:30 год. вечора в п'ятницю, 14-го квітня 1978 р. в похоронному заведенню П. Яреми (7-ма вул., Ню Йорк, Н. Й.)

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ в суботу, 15-го квітня, о 9:30 год. ранку в церкві Всіх Святих (11-та вул. і 3-тя Авеню).

ПОХОРОН на Українському цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж., о 12-ій год. дня.

В глибокому смутку і горем прибиті —
дружина ОКСАНА з Родиною

Вельмишановній і Дорогій
ОКСАНІ ПАНАСІВНІЙ КРИЛОВІЙ
в дні тяжкого горя і смутку по втраті Дорогого і Незабутнього Друга Життя
ІВАНА МИХАЙЛОВИЧА
висловлюємо щиро-сердечне співчуття по втраті і ним Дорогого Друга-Приятеля і Працівника на культурній ниві.

Нехай Господь Милосердний укріпить Вас в доброму здоров'ї і допоможе Вам перенести це тяжке горе!

Друзі і приятелі Ваші та Небіжчика:

Варвара Л. Бакало, Ганна І. Орел, Марія і Олександер Семененки, Олександра й Іван Гаєвські, А. і В. Давиденки, Оксана Чикаленко, Петро Байбак, Анна й Данило Яценки, Леся Михайличенко, Марія Дубровська, Клавдія Саборовська, Оксана Буревій, Любов Дражевська, Ольга й А. Ґудзовські, Федір і Юрій Бульбенки, Дмитро Ярмоленко, Дементій Мельник, Наталія Ветухова, Кость Т. Туркало, Дада і Микола Андре, Олександра Бражник, Марія Корнійчук, Микола Ковшун з родиною, Євдокія Міщенко, Оксана Соловей.

11-го квітня 1978 р.

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ
РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
мого Невіджалуваного МУЖА
бл. п.
Інж. ЮРІЯ МАТУШЕВСЬКОГО
будуть відправлені
ПАНАХИДИ
в неділю, 16 квітня 1978 року в катедрі св. Володимира, 160 Вест 82 вул. в Ню Йорку
а в Провідну Неділю, 7 травня 1978 р. над могилою Покійного.

Про молитви за спокій душі Покійного просить —
у невіджалуваному смутку
дружина АНГЕЛИНА
з дочкою ОКСАНОЮ з родиною

В пам'ять Померлого складаю даток в сумі 100.00 дол. на добродійні цілі.

В ТРЕТЮ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п. Генштабу Генерала-Полковника
ОЛЕКСАНДРА УДОВИЧЕНКО
Командира 3-ої Залізної Дивізії Армії УНР, Голови Товариства б. вояків Армії УНР у Франції

в неділю, 23-го квітня 1978 року (після Служби Божої)
буде відправлена
ПАНАХИДА і відбудеться ВІДСЛОНЕННЯ та ПОСВЯЧЕННЯ ПРОПАМ'ЯТНОЇ ТАБЛИЦІ
в українській православній Церкві-Пам'ятнику св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Чину Посвячення Таблиці і Панахиду очолить Блаженніший Владика Митрополит МСТИСЛАВ.

З Франції прибуде делеґація від Т-ва б. вояків та вдова пані генералова ЄВГЕНІЯ УДОВИЧЕНКО.

Просимо Побратимів Залізних, в міру спромозности, прибути і взяти участь.

ГОЛОВНА УПРАВА СУВА
і
УПРАВА БРАТСТВА ЗАЛІЗНИХ

„НАЦІОНАЛЬНА"...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

питання в Союзі, занадто нездорові національні відносини, щоб так відразу, не встигнувши закріпити національної самостійности, починати розмови про утворення якоїсь нової конфедерації.

Для чого тоді, запитаємо, взагалі розходитись?

Для того щоб вільно об'єднатися на нових і здорових підвалинах, спочатку їх треба випрацювать, а для цього потрібно якнайглибше роз'єднатися, знищити гнилі коріння попереднього примусового об'єднання, навчитися стояти на власних ногах, навчитися жити самостійно. І вже після цього об'єднуватись. Для цього потрібно часу!

Конфедерація має бути союзом міцних і здорових, впевнених у собі, самостійних національних держав. Але народам на території Совєтського Союзу ще треба завоювать і зміцнить свою національну незалежність, оздоровити себе після віків колоніялізму й десятиріч комунізму. Щойно після цього прийде справжня дружба, довір'я між вільними народами, що були перед цим національно поневолені.

Вкінці дозволю собі повторити. Політична ціль, ліквідація великодержавно-совєтської імперії, перетворення її в декілька рівноправних і суверенних національних держав, нездійснима чисто політичними засобами, традиційними методами старої політики, побудованій виключно на силі, нахабстві, підступстві й брехні.

Лише перехід до нової політики, введення й закріплення в ній права моралі, принципів справедливости в міжнародніх зносинах, дають відповідну надію, що національне питання в СССР коли небудь буде позитивно вирішене. Напрошується питання: Чи дотримування моральних принципів є ознакою слабости? Якраз навпаки, мораль, особливо релігійна, і є тією силою перед якою схиляються всі інші сили, а в тому й політичні.

Це вже бувало не раз в історії людства. Для прикладу візьмім всемогутній Рим, який скапітулював перед зовнішньо цілком слабосилими, але озброєними релігійною мораллю ранніми християнами, які були сильні духом свободи.

Не в силі — свободи, а в свободі — сила!

Шліть передплату і пожертви на видання книжки писань Симона Петлюри

В друкарні св. Софії в Ню Йорку тепер друкується книжка „Симон Петлюра. Статті, листи, документи", т. II. Вона вийде з друку на початку 1979 року — в рік відзначення сотної річниці з дня народження Симона Петлюри, що з його іменем пов'язана боротьба українського народу за державність у 1917-21 роках.

Видавничий комітет щиро дякує українцям, що з різних країн світу відгукнулись своїми пожертвами на його заклик, і буде вдячний за дальшу допомогу. Імена всіх жертводавців будуть поміщені в кінці книжки. Одержані дотепер пожертви становлять приблизно одну третину коштів, потрібних для видання книжки, що матиме понад 600 сторінок, міститиме ілюстрації і індекс, буде в твердій оправі; обгортка Петра Холодного.

Тепер Видавничий комітет оголошує передплату на книжку „Симон Петлюра. Статті, листи, документи", т. II, з метою зібрати дальші кошти на друк. Ціна книжки за попередньою передплатою — 18 долярів з пересилкою, ціна в продажу буде 22 доляри.

Книжка має унікальне історичне значення, нею захопиться кожен читач, що цікавиться історією України. Книжка складається виключно з писань Петлюри, в яких відбилась його діяльність — як речника українського відродження, а пізніше організатора українського війська, Голови Держави та Головного Отамана Армії Української Народної Республіки. Листи Петлюри, написані в роках 1921-25, друкуються вперше за винятком трьох, раніше надрукованих.

Шліть передплату в сумі 18 долярів і Вашу посильну пожертву на адресу УВАН у ЗСА (з зазначенням мети):

The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S.A.
206 West 100th Street,
New York, N.Y. 10025

Мстислав, Митрополит,
голова Видавн. комітету
проф. д-р О. Оглоблин,
президент УВАН у ЗСА

Український Літературно-Мистецький Клюб
136 2nd Avenue
New York, N.Y.

Ню Йорк, Н. Й. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю, 14-го квітня ц. р., о год. 7:30 вечора, тут у приміщенні цього Клюбу доповідатиме Юліяна Осінчук на тему „Краса природи Скандинавії". Розповідь ілюструватимуть прозірки.

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

один із регіональних збірників, але він обіймає всю Галичину, а навіть усю Україну, „наскільки праця і діяльність Митрополита Андрея і Блаженнішого Патріярха Йосифа виходили дуже часто далеко поза межі Галичини і заторкували загально українські справи". В цій книзі маємо й докладну історію Богословської Академії, її „праці і змагання в очах своїх і чужих", бо в ній надруковані голоси преси про неї: української, польської, чеської, німецької, французької, хорватської, англійської, латинської та інші.

Треба подивляти головного редактора, колишнього абсольвента Богословської Академії, тепер лікаря, д-ра Павла Сеницю, який впродовж десятьох років збирав ці, історичні вже, матеріяли, не жаліючи ні труду, ні коштів, щоб дати працю про таких велетнів нашої новішої історії, як Митрополит Андрей і Блаженніший Патріярх Йосиф на тлі Духовної Семінарії та Богословської Академії. Д-р Сениця використав 378 чисел бібліографії, в його двотомовій праці вміщено понад 200 знімків.

В книзі вміщені резюме мовами: українською, англійською, французькою, італійською та німецькою; індекс осіб займає 12 сторінок, список жертводавців 8. Поданий зміст обидвох частин.

Важко подавати зміст цієї праці велетня, яку спільними зусиллями видали наші священики, чим підкреслили, що вони і тут, у вільному світі, як і на рідних землях, служать Богові і Україні. Видання цієї праці — це дійсно „велике культурне досягнення", — як пишеться в резюме. Ця книга свідчить про „українську християнську культуру в Галичині, про українську вірність Христовій Церкві і про ціну, яку вона заплатила та й досі платить за цю вірність — ціну переслідування і страждання у новітніх катакомбах аж до людської видержливости".

Читач у „Світильнику Істини" кілька разів стрічає слова Папи Урбана VIII про українців і їхню ролю на Сході Европи і думає про теперішній Ватикан та про Патріярха Йосифа, який в цій книзі скромно тільки згадує, що „окрему сторінку в історії його життя" починають совєтські часи:

„Я був арештований в другому році мого митрополитування і мусів перейти через горло мук і випити повну гірку чашу страждань". Патріярх гадає, що „ще засвіжий біль і нашої Церкви і мій, щоб над ним зупинятися".

В іншому місці своєї автобіографії Патріярх Йосиф пише, що „впродовж свого життя він багато разів стояв в обличчю смерти і завжди знаходив більше приятелів, як ворогів". Це повинні прочитати ті, які повторюють за кимось злобним, що, мовляв, „Сліпий на засланні не мав так зле, він тільки висилав інших на роботу"...

Ця цінна й цікава книжка коштує тільки 15 долярів, її можна купити в о. Б. Смика — Rev. B. Smyk, 1104 State Street, Utica, N.Y. 13502.

ГОРЮЧИЙ СМОЛОСКИП

Все віддзеркалить
вічности екран,
Не попаде тут жаден
згук, ні порух,
І нашу радість, біль
і мрій дурман
Чиєсь перо записує
у зорях.

Ю. Клен

Падуть жовті листки з дерев, бо такий закон природи, якого нам смертним, не змінити, ані не спинити. Але бувають моменти, коли під подувом вітру падуть з дерев зелені листки, повні вітальної сили, радости та снаги життя.

Таким зеленим листком впала з дерева життя у Філядельфії 26-го лютого ц. р. мґр Оксана Генґало, Голубінка, непересічна індивідуальність, суспільно-громадська діячка, виховниця молоді, пластунка, витончений естет та меценат українського мистецтва. Вона горіла ціле життя ясним смолоскипом, сповненим енерґії - еллану, який вона розсівала щедро в своїм довкіллі до останньої хвилини свого героїчного життя.

Глибоке знання, ерудиція та шляхетніть були тією магнетною силою, що полонювали кожного, що зіткнувся з чаром її особовости.

Життя її не було устелене рожами. Вона народилася 1907 р. в стариннім місті Краєві, в якому Микола Коперник снував ідею своєї геліоцентричної системи світу, в якому Богдан Лепкий писав свої чудові ліричні поезії, а Василь Стефаник нанизував на нитках свого серця свої короткі оповідання із селянського життя. З Кракова еміґраційні вітри котили нею мов перекотиполе до Відня, Копенгагену, Опави, Праги, Мукачева, Братислави, Брна, Мюнхену, переселенчого табору „Орлик" в Берхтесґадені та Філядельфії, куди завіз її, та її мужа Петра, вантажний корабель ІРО на постійний побут.

Філядельфія була другим постійним етапом в її житті. Першим було місто Опава (Троппав) в судетській частині Чехо - Словаччини, куди переселився її батько А. Голубінка, високий скарбовий урядовець, і де бл. п. Оксана закінчила народну школу та гімназію з німецькою викладовою мовою. Вищі університетські студії (німецьку та українську мови) закінчила на філософічнім факультеті університету в Празі.

По завершенні студій учителювала в українській торговельній Академії в Мукачеві на Карпатській Україні.

Довголітній побут в Чехо - Словаччині, а зокрема в Празі, витиснув не тільки слід західньо - европейської культури в її духовості, але зіткнув її в визначними діячами української еміґрації (О. Олесь, його син Ольжич - Кандиба, проф. Колесса, Улас Самчук, проф. Дорошенко, проф. Антонович), які оформили її український, політичний світогляд.

Виявом сполуки західньоевропейської культури з українським, політичним світоглядом був неодержимий її патріотизм та рідкісний в нас такт та толеранція до інших поглядів. Ті останні дві прикмети дозволяли їй працювати в усіх українських середовищах та знаходити в них спільну мову, зрозуміння та взаємну пошану. На жаль, лезо невилічимої недуги, з якою вона боролася як справжній воїн напротязі 15-ох років, протяло нитку її шляхетного життя.

Бл. п. мґр Оксана Генґало відійшла від нас у вічність закосичена вінками живих квітів, що нещадно зів'яли на цвинтарі.

Але духові квіти, які вона залишила нам у формі її громадської та виховної праці, ніколи не зів'януть, а навпаки, вони будуть квітнути вічно в серцях української молоді, якій вона віддала частину своєї особовости та напрямила її на шлях любови та пошани для нескореного українського народу.

Лев Яцкевич

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 15-го КВІТНЯ 1978 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори Б-ва св. Володимира 130 Відділ, о год. 6:30 веч. у приміщенні секретаря Відділу Ю. Юркова, 30-15 36-та вул., Асторія, Н. Й. Просимо членів прибути. — Управа Відділу.

НЕДІЛЯ, 16-го КВІТНЯ 1978 р.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42 Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Hope Ave. Проситься взяти численну участь. Членські вкладки просимо вплачувати на зборах. — В. Марущак, рек. секр.

РОЗШУКИ

Я ПОШУКУЮ:
ВІРА ПАНИЧЕВА
з села Пісочин, Харківська обл., СССР. Моє ім'я з дому Тамара Веремієва, з Дергачів, Харківська обл. Ми ходили до школи ч. 13 в Харкові з 1934 до 1939 року. Повідомити на адресу:
TAMARA RADZILOWSKY
1062 W. Berwyn
Chicago, Ill. 60640

ПОШУКУЄТЬСЯ
СТЕФАНА МАДЕЛЮСА
родом зі села Фалиш, Стрийського району (тепер Львівська обл.), віком тепер 60-65 років, в 1965 р. перебував в Ню Йорку або околиці. Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголоситись, шукає рідня. Писати на адресу:
P. MARCHON
31 Rene Dr., Rfd. 2
Norwich, Conn. 06360

ТАРЗАН, Ч. 7931. Несподіваний полон

Тарзан радітиме, що я знайшов Ска хижу-птицю! — Ну, алеж ти гарненький! — Глян, пірате Роджерсе!... Знайшов для тебе „приятеля"! — Спасибі, друже! Він принесе нам щастя!... Ха! ха!